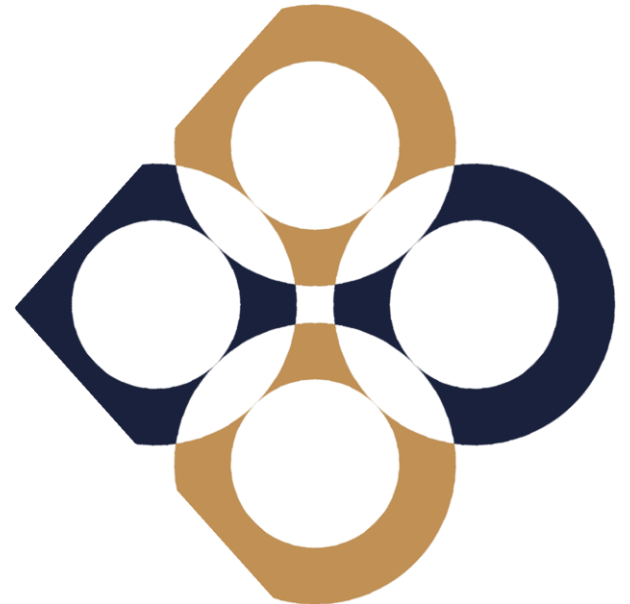

Adatbázisok gyakorlat 08

MongoDB lekérdezések

Dokumentumok (Documents)

Adokumentum adatbázisok alap tárolási egységei

Adokumentumok jellemzői:

- ☐ Arelációs adatmodell sorainak felelnek meg
- ☐ JSON-jellegű forma, binárisan tárolva (BSON)
- ☐ Kulcs-érték párokból épülnek fel
- ☐ Akulcsok case-sensitivek, és egyedieknek kell lenniük
- ☐ Adokumentumok egymásba ágyazhatók

Példa:

```
{  
  name: "sue",  
  age: 26,  
  status: "A",  
  groups: [ "news", "sports"]  
}
```

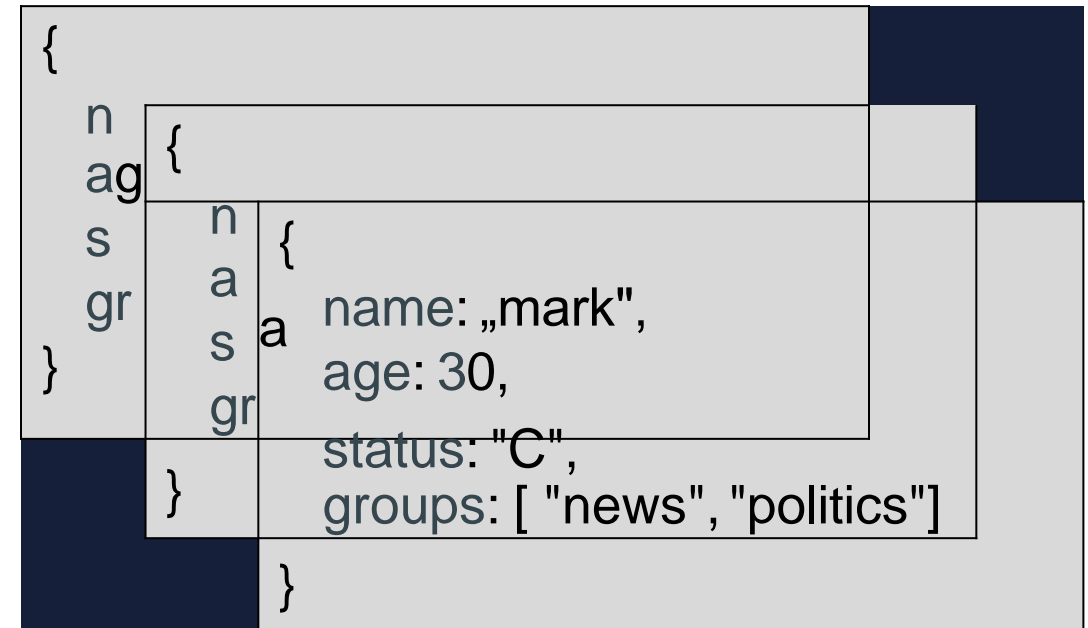
Gyűjtemények (Collections)

Összetartozó dokumentumok csoportjai

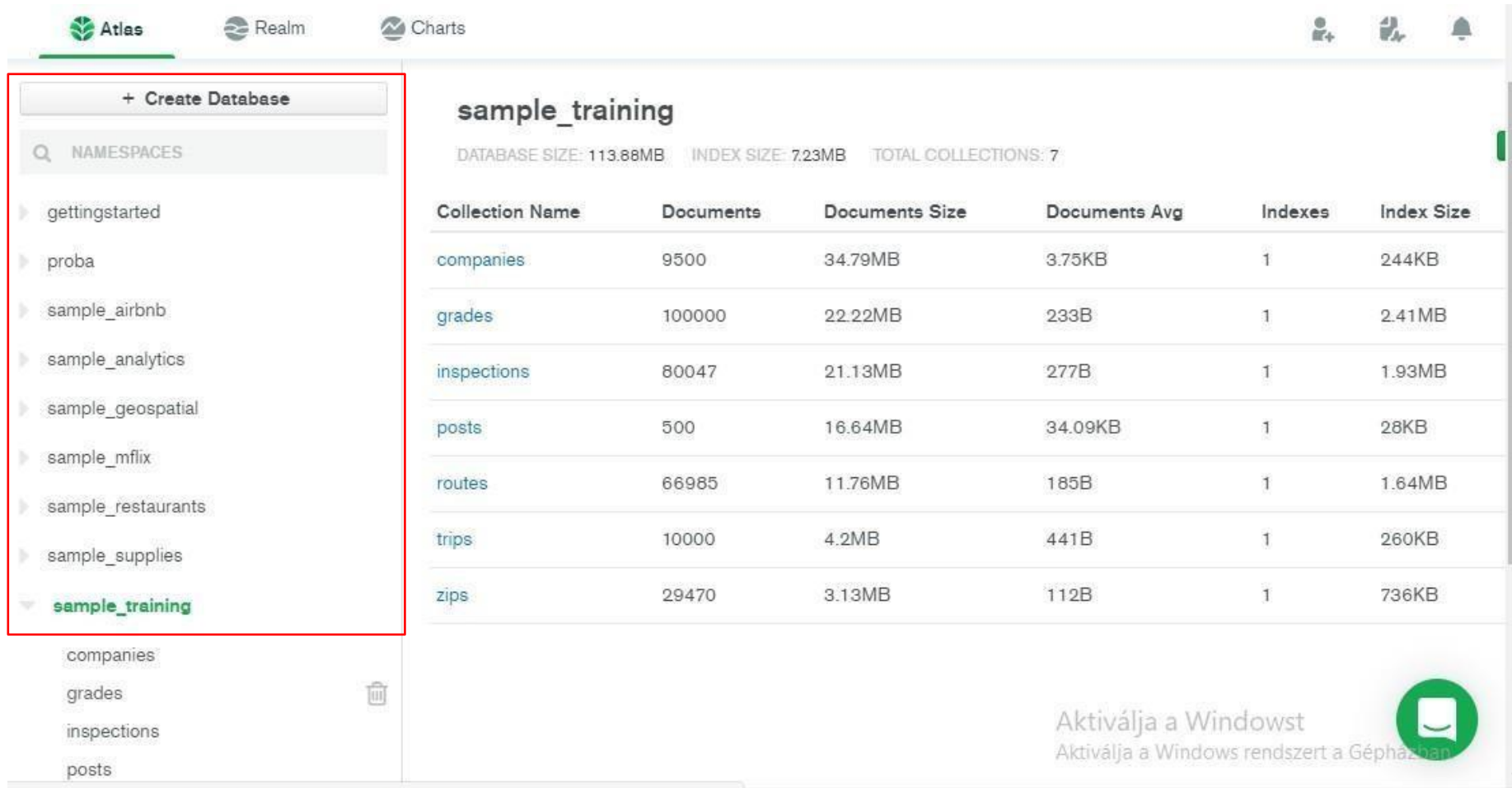
Agyűjtemények jellemzői:

- ☐ Arelációs adatmodell tábláinak felelnek meg
- ☐ Hasonló célú dokumentumokat tartalmaznak
- ☐ Adokumentumok felépítése különböző is lehet

Példa:

Összetartozó gyűjtemények csoportjai

The screenshot displays the MongoDB Atlas web interface. On the left, a sidebar shows a list of namespaces, with 'sample_training' highlighted in green. The main panel shows the details for the 'sample_training' database, including its size (113.88MB), index size (7.23MB), and total collections (7). Below this, a table lists the collections and their respective document counts, sizes, and index information.

Collection Name	Documents	Documents Size	Documents Avg	Indexes	Index Size
companies	9500	34.79MB	3.75KB	1	244KB
grades	100000	22.22MB	233B	1	2.41MB
inspections	80047	21.13MB	277B	1	1.93MB
posts	500	16.64MB	34.09KB	1	28KB
routes	66985	11.76MB	185B	1	1.64MB
trips	10000	4.2MB	441B	1	260KB
zips	29470	3.13MB	112B	1	736KB

At the bottom of the interface, there is a Windows notification: 'Aktiválja a Windowst' (Activate Windows) with a link to 'Aktiválja a Windows rendszert a Gépházban' (Activate Windows in the Store).

- ☐ Find
- ☐ Sort, Limit, Skip
- ☐ Operátorok
- ☐ Beágyazott mezők elérése
- ☐ Dokumentumok módosítása, törlése
- ☐ Tömbök módosítása

Gyűjtemények lekérdezése

`db.gyűjteménynév.find*(szűrés, projekció )`

- ❑ `db.trips.find()` -- Atrips gyűjtemény összesdokumentumát listázza
- ❑ `db.trips.find().pretty()*` -- Adokumentumokat barátságosabb formában jeleníti meg
- ❑ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St"})` -- Szűrés a start á lomásra
- ❑ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967})`
–Szűrés a start á lomásra és a születési évre
- ❑ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967}, {"start station name": 1, "end station name": 1})` -- az előző szűrésnél csak a start- és a cél á lomásokat jeleníti meg

* `Adb.gyűjteménynév.findOne()` hasonlóan működik, de csak a legelső találatot adjavissza

** `A.forEach(printjson)` is használható

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).sort(rendezés definíció)
```

A rendezés definíció tartalmazhatja a rendezés szempontjait (mezők) és azok irányait (1: növekvő, -1: csökkenő)

- ❑ `db.trips.find({"birth year": 1967}).sort({"start station name": 1})`
  - A trips gyűjtemény azon dokumentumait, ahol a születési év 1967, a start állomás neve szerint növekvő sorrendbe rendezi
- ❑ `db.trips.find().sort({"tripduration": -1})` – A dokumentumokat az utazás időtartama szerint csökkenő sorrendbe rendezi

A lekérdezés eredményének korlátozása

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).limit(szám)
```

Alekérdezés eredményéből csak az első adott számú dokumentumot jeleníti meg.

```
db.trips.find().pretty().limit(2)
```

-- Atrips gyűjtemény első két dokumentumát jeleníti meg felhasználóbarát formátumban

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).skip(szám)
```

Alekérdezés eredményéből kihagyja az első adott számú dokumentumot

```
db.trips.find().skip(5)
```

-- Atrips gyűjtemény első 5 dokumentumát kihagyja a megjelenítésből

db.gyűjteménynév.aggregate(pipeline)

Adott szempontok szerint csoportokat képez, és azokon aggregálást (pl. összegzés) hajt végre

Példa:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$match": { "start station id": 268 } },  
  { "$group": { _id: "$usertype",  
                total: { $sum: "$tripduration" } } },  
  { "$sort": { total: -1 } }  
])
```

Pipeline:

- Aggregációs műveletek és szakaszok tömbje.
- Minden szakasztranszformálja a dokumentumot

Aggregálás – a GROUP BY megfelelője

```
{"$group": { _id:"$csoportmező",  
            oszlopnev: {aggregációs művelet: "$aggregálandó mező"} } }
```

- Ha az _id: "\$csoportmező" utáni rész elmarad, akkor az megfelel a SELECT DISTINCT \$csoportmező ...utasításnak
- Ha több mező alapján szeretnénk csoportokat képezni, akkor a megfelelő rész: _id: {"oszlop1név": "\$csoportmező1", "oszlop2név": "\$csoportmező2" ...} alakú
- A HAVING megfelelője a \$group utáni \$match szakasz, pl:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$group": { _id: "$usertype", total: {$sum: "$tripduration"} } },  
  { "$match": {total: {$lt: 100}} }  
])
```

Új dokumentum létrehozása

```
db.gyűjteménynév.insertOne(dokumentum)
```

Új dokumentumot szúr be az adott gyűjteménybe

Példa:

```
db.trips.insertOne(  
  {  
    "tripduration": 300,  
    "start station id": 50000 ,  
    "start station name": "XYZ" ,  
    "bikeid": 568987,  
    "usertype": "Customer"  
  }  
)
```

Egyszerre több dokumentumot is létrehozhatunk az **insertMany([dokumentumok])** utasítás segítségével. Ilyenkor a dokumentumokat vesszővel elválasztva kell megadni.

Dokumentum módosítása

```
db.gyűjteménynév.updateOne(szűrés, módosítás)
```

Módosítja a szűrésnek megfelelő dokumentum tartalmát

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id": ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")},  
  {"$set*: {"bikeid": 1000}}
```

Egyszerre több dokumentumot is módosíthatunk az **updateMany(szűrés, módosítás, opciók)** utasítás segítségével.

*A \$set segítségével a meglévő mező módosítása mellett új mező is létrehozható, a \$unset töröl egy meglévő kulcs-érték párt, a \$inc pedig egy mező értékét növeli meg egy adott értékkel

Tömb módosítása

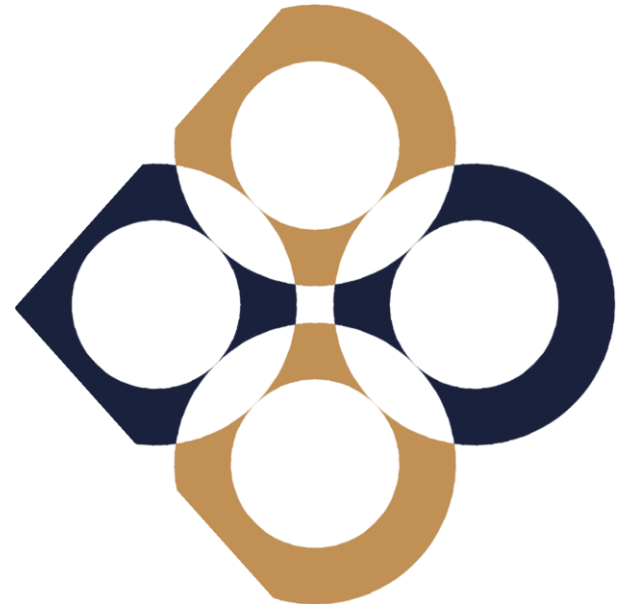
A \$push segítségével a tömhhöz új elem adható, a \$pull segítségével pedig meglévő elem eltávolítható

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id": ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")}  
  ,  
  {$push: {"end station location.coordinates": 2}}  
)
```

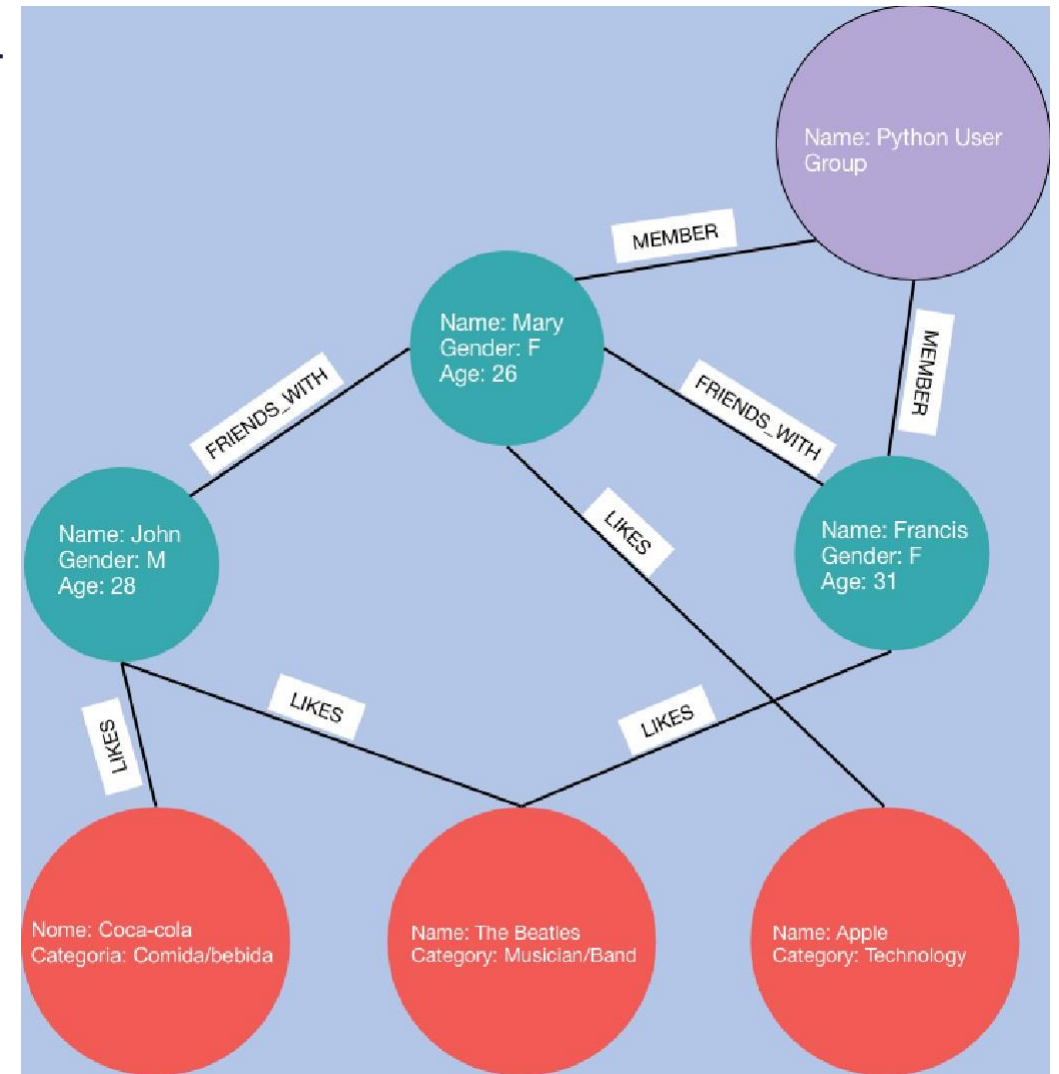
Adatbázisok gyakorlat 09

Gráf adatbázisok

Olyan adatbázisok, amelyek az adatok tárolására és megjelenítésére gráf struktúrát alkalmaznak

- ❑ A gráf csúcsaiban vannak az adatok
  - ❑ Az adatok sémája nem rögzített
- ❑ A gráf élei jelentik a kapcsolatokat
  - ❑ Az élek irányítottak
  - ❑ Az éleknek adott név a kapcsolatra jellemző

Gráf adatbázisok – Neo4j

- ☐ A legismertebb gráf adatbázis
- ☐ A csúcsok ~ entitások, objektumok
  - ☐ Lehetnek tulajdonságaik (kulcs-érték párok)
    - ☐ Az értékek primitív adattípusok
    - ☐ A tulajdonságok (részben) indexelhetők
    - ☐ Megadható UNIQUE kényszer
    - ☐ Nincs NULL elem
  - ☐ Lehetnek címkéik
- ☐ A kapcsolatok
  - ☐ Van nevük
  - ☐ Lehetnek tulajdonságaik
  - ☐ Indexelhetők

The #1 Database for Connected Data

Neo4j - Cypher

- ☐ A Neo4j preferált lekérdező nyelve
- ☐ Deklaratív (nem procedurális)nyelv
- ☐ Minta egyezéseket vizsgál
- ☐ Az emberi gondolkodáshoz közel álló nyelv
- ☐ Záradékok használata (pl: WHERE, ORDER BY)

Fontosabb Cypher adattípusok

Típus	Példa	Megjegyzés
Integer	13	Tulajdonság típus
Float	3.14	Tulajdonság típus
String	'Hello', "World"	Tulajdonság típus
Boolean	true, false	Tulajdonság típus
Date	"2019-06-01"	Tulajdonság típus
Time	"21:40:32"	Tulajdonság típus
DateTime	"2019-09-25T06:29:39Z"	Tulajdonság típus
Node	(a:Actor)	Szerkezet típus
Relationship	[d:Directed]	Szerkezet típus
Path	(a:Actor)-[:Acted_in]->(m:Movie)	Szerkezet típus
List	[0, 1, 2]	Összetett típus
Map	{kulcs1: érték1, kulcs2: érték2 ...}	Összetett típus

Fontosabb Cypher operátorok

Operátor típus	Példák
Matematikai	+, -, *, /, %, ^
Összehasonlító	=, <, >, <>, <=, >=, IS NULL, IS NOT NULL
Szöveg összehasonlító	STARTS WITH, ENDS WITH, CONTAINS
Logikai	NOT, AND, OR, XOR
Szöveg	+ (összefűzés), =~ (regex)
Aggregációs	DISTINCT
Tulajdonság (property)	. (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság elérése) = (csomópont vagy kapcsolat tulajdonságok felülírása) += (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság módosítása, hozzáadása)
Lista	IN (tartalmazást vizsgál) + (összefűz) [ ] (listaelemek elérése)

Neo4j - lekérdezések

MATCH( ) - Csúcsok, kapcsolatok, tulajdonságok, címkék és minták keresése az adatbázisban

- ☐ A SQL SELECT-hez hasonló elven működik
- ☐ A lekérdezés által visszaadott értékeket a RETURN kulcsszó után adhatjuk meg
- ☐ A lekérdezés eredményét a WHERE kulcsszó után megadott feltételekkel szűrhetjük
- ☐ A megjelenítendő eredményt a LIMIT kulcsszóval korlátozhatjuk
- ☐ Az eredményt többféle nézetben (Graph, Table, Text, Code) is megtekinthetjük

Neo4j – Egyszerű lekérdezések I.

```
MATCH (n)  
RETURN n
```

Listázza az összes csúcsot

```
MATCH (p:Person)  
RETURN p  
LIMIT 1
```

Megjeleníti a legelső személyt

```
MATCH (p:Person {name: 'Tom Hanks'})  
RETURN p
```

Megjeleníti Tom Hanks adatait

```
MATCH (:Person {name: 'Tom Hanks'})-[:DIRECTED]->(movie:Movie)  
RETURN movie.title
```

Megjeleníti, hogy Tom Hanks
milyen film(ek)et rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések II.

```
MATCH (p:Person {name:'Tom Hanks'})-[rel:DIRECTED]-(m:Movie)
RETURN p.name AS name, p.born AS `Year Born`, m.title AS title,
m.released AS `Year Released`
```

Megjeleníti Tom Hanks és az általa rendezett film egyes adatait

```
MATCH (:Person)-[:DIRECTED]->(m:Movie)
RETURN DISTINCT m.released
```

Megjeleníti azon éveket, amikor filmeket rendeztek

```
MATCH (j:Person)
WHERE j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti az 1955-ben született személyeket

```
MATCH (j:Person)
WHERE NOT j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti azokat, akik nem 1955-ben születtek

Neo4j – Egyszerű lekérdezések III.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'M'
RETURN p.name
```

Megjeleníti az M betűvel kezdődő személyeket

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name CONTAINS 'a'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik nevében van „a” betű

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name ENDS WITH 'n'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik neve n-re végződik

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name =~ 'Jo.*'
RETURN p.name
```

Reguláris kifejezéssel szűr a személyek nevére

Neo4j – Egyszerű lekérdezések IV.

```
MATCH (m:Movie)
WHERE ID(m) IN [0, 5, 9]
RETURN m
```

Megjeleníti a 0, 5 és 9 azonosítójú filmeket

```
MATCH (p:Person)-[d:REVIEWED]->(m:Movie)
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmről írt kritikát

```
MATCH (p:Person)-[d:WROTE]->(m:Movie)
WHERE not exists ((p)-[:ACTED_IN]->(m))
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti azokat a személyeket és filmeket, ahol az író nem szerepelt a filmben

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)<-[:ACTED_IN]-(p2:Person)
WHERE p.name= 'Gene Hackman'
AND exists( (p2)-[:DIRECTED]->(m) )
RETURN p, p2, m
```

Kivel és milyen filmben szerepelt együtt Gene Hackman, ha a másik szereplő egyben rendező is volt?

Neo4j – Egyszerű lekérdezések V.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'J'
OPTIONAL MATCH (p)-[:DIRECTED]->(m)
RETURN p.name, m.title
```

Megjeleníti a személyeket és az általuk rendezett filmet (ha van olyan)

```
MATCH (p:Person)
RETURN count(*)
```

Megjeleníti, hogy hány személy van az adatbázisban

```
MATCH (p:Person)-[:FOLLOWS]->(p2:Person)
WITH p, count(*) AS db
RETURN p.name, db
```

Megjeleníti azt, hogy melyik személy hány másikat követ

```
MATCH (p:Person)-[:WROTE]->(m:Movie)
RETURN p.name, collect(m.title) AS filmek
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmeket rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések VI.

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) AS db
```

Megjeleníti, hogy melyik személy
hány filmben szerepelt

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) as db
ORDER BY db DESC, p.name
LIMIT 5
```

Megjeleníti, hogy kik szerepeltek a
legtöbb filmben – az első 5

```
MATCH (p:Person)-[r]->(p2:Person)
RETURN type(r), count(*)
```

Megjeleníti azt, hogy milyen
típusú és hány db kapcsolat van a
személyek között

```
MATCH (p:Person)-[r]->(m:Movie)
WHERE p.born IS NULL
RETURN p.name, type(r), m.title, avg(date().year-m.released)
```

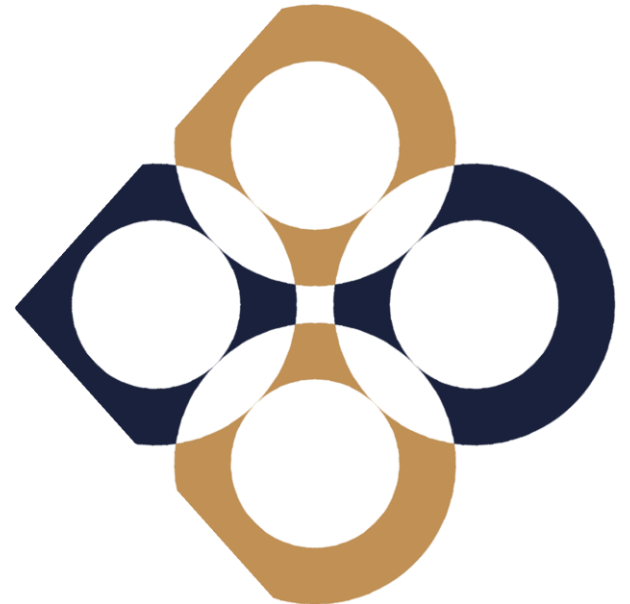
Megjeleníti, hogy azok a személyek, akiknek
nincs megadva a születési évük, milyen
filmekkel vannak kapcsolatban, és a filmek
átlagosan hány éve jelentek meg

**Köszönöm
a figyelmet!**

Adatbázisok előadás 08

Dokumentum adatbázisok

Miről lesz szó?

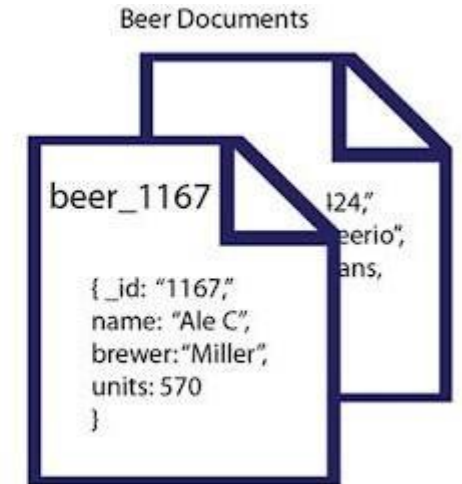
- ☐ Dokumentum adatbázisok jellemzői
- ☐ MongoDB adatbázis
  - ☐ Dokumentumok és gyűjtemények
  - ☐ Adattípusok
  - ☐ Lekérdezések
  - ☐ Indexek
  - ☐ Elérés Python-ból
- ☐ Feladatok megoldása

Dokumentum adatbázisok

- ☐ Az adatokat strukturált dokumentumok formájában (XML, JSON, PDF, DOC) tárolják
- ☐ A dokumentumoknak nem kell azonos szerkezetűeknek lenniük
- ☐ A dokumentumok egymásba ágyazhatók
- ☐ A dokumentumokat gyűjteményeknek nevezett csoportokba szervezik
- ☐ Támogatják a beágyazott kulcs-érték párokat
- ☐ A dokumentumok bármely attribútuma alapján lekérdezhetők

Beers Table

1167	Ale C	Miller	570
3424	Beerio	Ians	340
5612	Amstel	Amtel	121
2409	Colt's	BeerCo	98

<https://developer.couchbase.com/documentation/server/3.x/developer/dev-guide-3.0/compare-docs-vs-relational.html>

Dokumentum adatbázisok - Előnyök és hátrányok

ELŐNYÖK

- Flexibilitás és skálázhatóság
- Gyors írási műveletek
- Az adatok struktúráját nem kell előre definiálni
- A struktúra rugalmasan változtatható
- Ingyenes
- Jól dokumentált

HÁTRÁNYOK

- Tranzakciókezelés
- Memóriaigényes
- Több gyűjteményt érintő lekérdezések problémásak
- Limitált dokumentumméret
- Adatminőség, duplikációs problémák
- Kényszerek kezelése

Dokumentum adatbázisok – Mikor használjuk őket?

Ha többféle
szempont szerint
szeretnénk
lekérdezni

Ha sok valós idejű
adatot kell kezelni

Ha fontos a
flexibilis séma, és
a gyors fejlesztés

Ha van elég
memóriánk

Ha kezelni tudjuk
az adatminőségi
problémákat

Ha nem jelent
problémát a
korlátozott
tranzakciókezelés

Dokumentum adatbázisok - Tipikus használati esetek

- Felhasználói profilok
- Valós idejű, big data jellegű adatok
- Dinamikus webhelyek sok valós idejű adatmódosítással
- Tartalomkezelők (CMS)
- Strukturálatlan vagy félig strukturált adatok

Dokumentum adatbázisok - Példák

MongoDB – vezető felhasználók

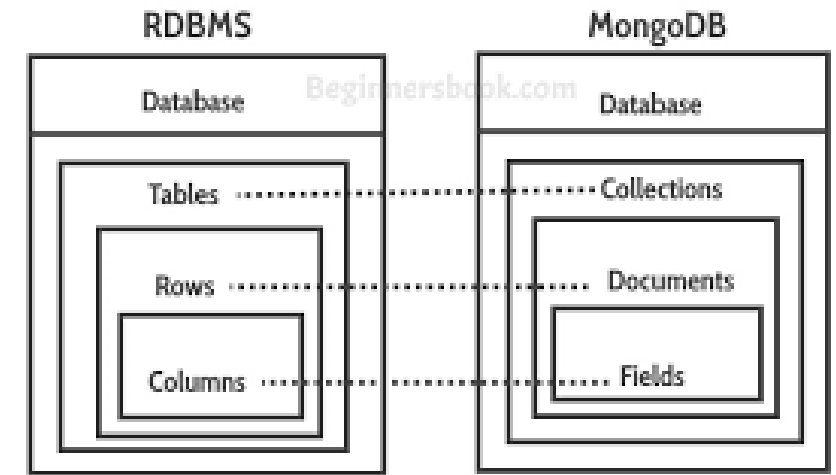
Leading Organizations Use MongoDB

<https://slideplayer.com/slide/10988388/>

Dokumentum adatbázisok - MongoDB

- ☐ A legnépszerűbb NoSQL adatbázis
- ☐ JSON-formátum
- ☐ JavaScript-alapú lekérdezések
- ☐ Nagymértékben skálázható
- ☐ A lekérdezési sebesség indexekkel gyorsítható
- ☐ Terheléselosztás (shard-ek)
- ☐ Flexibilis séma

Relációs adatbázis és MongoDB fogalmi megfeleltetések

<https://beginnersbook.com/2017/09/mapping-relational-databases-to-mongodb/>

Data Models: Relational to Document

Relational

Person:

Pers_ID	Surname	First_Name	City
0	Miller	Paul	London
1	Ortega	Alvaro	Valencia
2	Huber	Urs	Zurich
3	Blanc	Gaston	Paris
4	Bertolini	Fabrizio	Rom

no relation

Car:

Car_ID	Model	Year	Value	Pers_ID
101	Bentley	1973	100000	0
102	Rolls Royce	1965	330000	0
103	Peugeot	1993	500	3
104	Ferrari	2005	150000	4
105	Renault	1998	2000	3
106	Renault	2001	7000	3
107	Smart	1999	2000	2

MongoDB Document

```
{
  first_name: 'Paul',
  surname: 'Miller'
  city: 'London',
  location: [45.123,47.232],
  cars: [
    { model: 'Bentley',
      year: 1973,
      value: 100000, ... },
    { model: 'Rolls Royce',
      year: 1965,
      value: 330000, ... }
  ]
}
```

String

Array

Object

Dokumentumok (Documents)

A dokumentum adatbázisok alap tárolási egységei

A dokumentumok jellemzői:

- ☐ A relációs adatmodell sorainak felelnek meg
- ☐ JSON-jellegű forma, binárisan tárolva (BSON)
- ☐ Kulcs-érték párokból épülnek fel
- ☐ A kulcsok case-sensitivek, és egyedieknek kell lenniük
- ☐ A dokumentumok egymásba ágyazhatók

Példa:

```
{  
  name: "sue",  
  age: 26,  
  status: "A",  
  groups: [ "news", "sports"]  
}
```

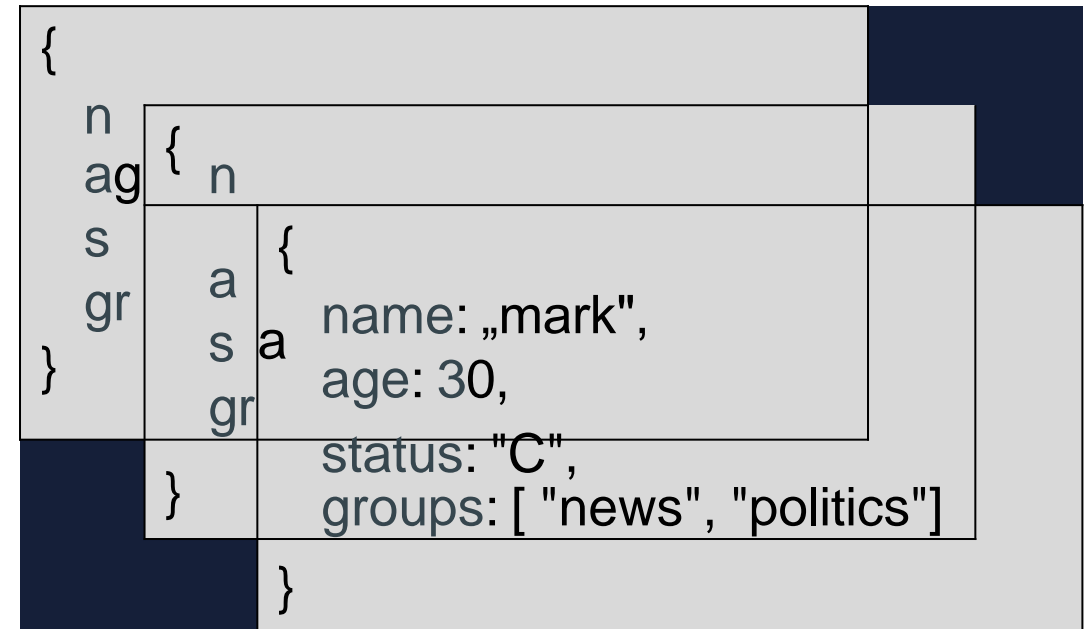
Gyűjtemények (Collections)

Összetartozó dokumentumok csoportjai

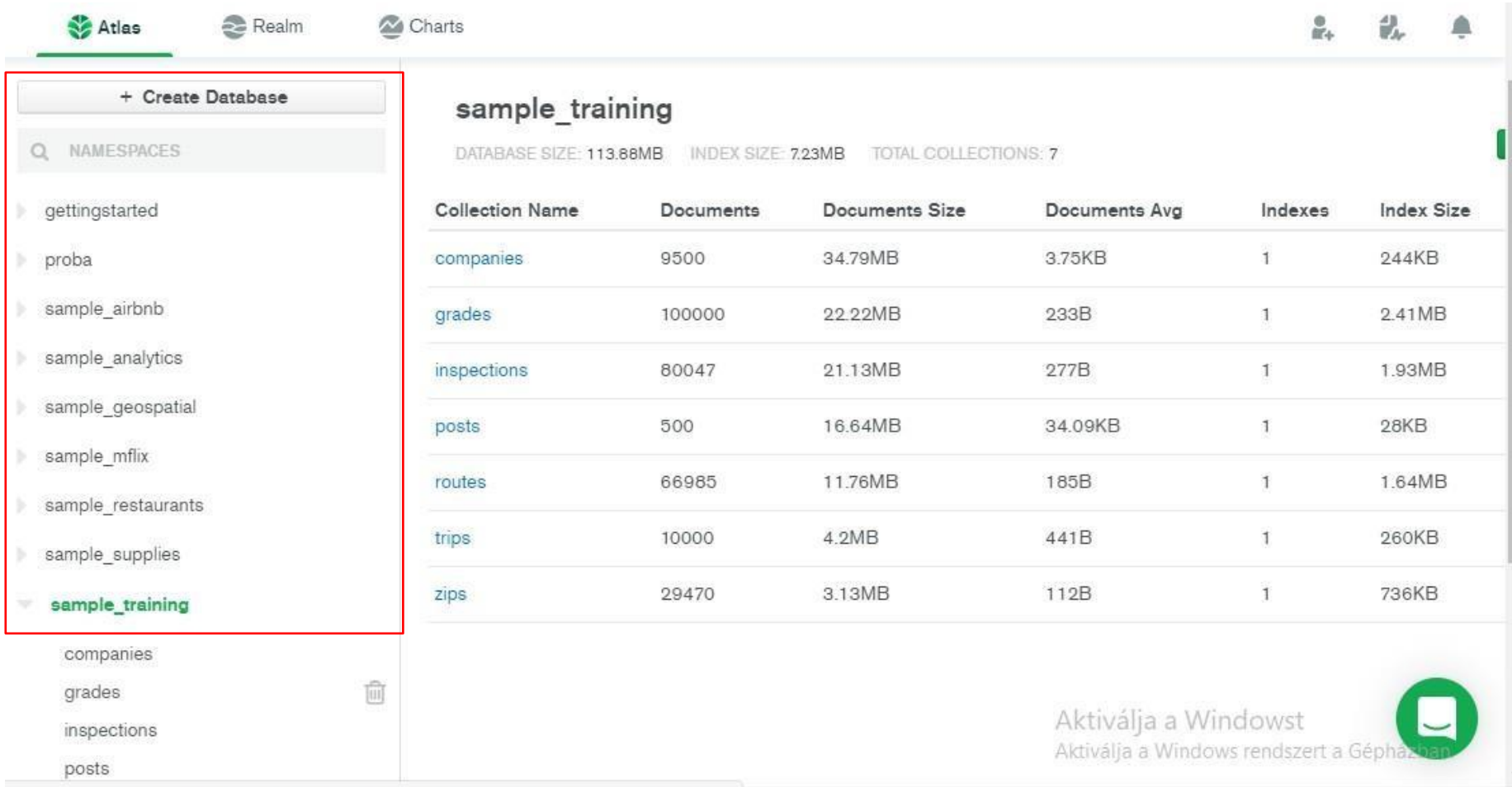
A gyűjtemények jellemzői:

- ☐ A relációs adatmodell tábláinak felelnek meg
- ☐ Hasonló célú dokumentumokat tartalmaznak
- ☐ A dokumentumok felépítése különböző is lehet

Példa:

Összetartozó gyűjtemények csoportjai

The screenshot displays the MongoDB Atlas web interface. On the left sidebar, the 'sample_training' database is highlighted with a red box. The main panel shows the details for the 'sample_training' database, including its size (113.88MB), index size (7.23MB), and total collections (7). A table lists the collections and their respective document counts, sizes, and index information.

Collection Name	Documents	Documents Size	Documents Avg	Indexes	Index Size
companies	9500	34.79MB	3.75KB	1	244KB
grades	100000	22.22MB	233B	1	2.41MB
inspections	80047	21.13MB	277B	1	1.93MB
posts	500	16.64MB	34.09KB	1	28KB
routes	66985	11.76MB	185B	1	1.64MB
trips	10000	4.2MB	441B	1	260KB
zips	29470	3.13MB	112B	1	736KB

At the bottom right, there is a Windows notification: 'Aktiválja a Windowst' (Activate Windows) with the text 'Aktiválja a Windows rendszert a Gépházban' (Activate the Windows system in the Machine House).

Adatbázisok kezelése

`show databases`

Listázza a létező adatbázisokat

`use adatbázisnév`

Az aktuális adatbázis megadása – ha nem létezik, akkor a parancs létre is hozza*

`db.getName()`

Az aktuális adatbázis nevének lekérdezése

`db.dropDatabase()`

Az aktuális adatbázis törlése

* Az adatbázisok listájában csak akkor jelenik meg, ha már van benne legalább egy dokumentum

Gyűjtemények kezelése

`show collections`

Listázza a létező gyűjteményeket

`db.createCollection(név, opciók)`

Létrehoz egy új gyűjteményt*

`db.gyűjteménynév.drop()`

Törli az adott gyűjteményt

* Új gyűjtemény egy dokumentum beszúrásával is létrehozható

Fontosabb adattípusok

Típus	Példa
String	db.collection.find*({"Név": "Béla"})
Integer	db.collection.find({"Ár": 20000})
Double	db.collection.find({"Pontszám": 15.23})
Boolean	db.collection.find({"Házas_e": true})
NULL	db.collection.find({"Mobile number": null})
Arrays	db.collection.find({"Végzettség": ["matematika", "fizika"]})
Object	db.collection.find({"Könyv": {"cím": "C++ progrmozás", "szerző": "Andrei Alexandrescu"}})
Object ID	db.collection.find({"_id": ObjectId("5a934e000102030405000000")})
Date	db.collection.find({"Születésnap": new Date("1996-05-07")})
Timestamp	db.collection.find({"Felvitel dátuma": ISODate("2020-03-02T01:11:18.965Z")})

*A db.collection.find() lekérdező utasítást ld. később

Fontosabb operátorok I.

Operátor	Szerepe	Példa
\$gt	Kisebb (összehasonlításnál)	db.trips.find({"tripduration": {\$gt: 50000}})
\$lt	Nagyobb (összehasonlításnál)	db.trips.find({"tripduration": {\$lt: 50000}})
\$gte	Nagyobb, vagy egyenlő	db.trips.find({"tripduration": {\$gte: 50000}})
\$lte	Kisebb, vagy egyenlő	db.trips.find({"tripduration": {\$lte: 50000}})
\$all, \$in	Egy tömb minden elemével, illetve legalább egy elemével való egyezést vizsgál	db.trips.find({"birth year": {\$in: [1987, 1988]}})
\$and, \$or, \$not	Logikai műveletek	db.trips.find({\$and: [{"usertype": "Subscriber"}, {"birth year": 1969}]})
\$exists	Egy mező létezését vizsgálja	db.trips.find({"birth year": {\$exists: true}})
\$regex	Egy reguláris kifejezéssel való egyezést vizsgál	db.trips.find({"start station name": {\$regex: /How/i }}, {"start station name": 1, "start station location": 1})

Fontosabb operátorok II.

Operátor	Szerepe
\$abs	Abszolút érték
\$add	Összeadás
\$subtract	Kivonás
\$multiply	Szorzás
\$divide	Osztás
\$pow	Hatványozás
\$switch	Többirányú elágazás
\$cond	Kétirányú elágazás

Példa1 – számított mező operátorokkal

Adjunk hozzá minden egyes út időtartamához 5 időegységet!

```
db.trips.aggregate  
( [  
  { "$project":  
    { _id: 0,  
      trip2: { $add: ["$tripduration", 5]}  
    }  
  }  
],  
  [ ] )
```

Példa2 – számított mező operátorokkal

Az 500 időegység feletti utak legyenek hosszúak, a többiek rövidek!

```
db.trips.aggregate([
  {$project:
    {_id: 0,
     result: {$cond:
       {if: {$gt: ["$cook_time", 500]},
        then: "hosszu", else: "rovid"}}
    }
  }
])
```

Példa3 – számított mező operátorokkal

```
db.trips.aggregate([  
  $project:  
    {  
      _id: 0,  
      result:  
        {$switch: {  
          branches:  
            [  
              {case: {$gt: ["$tripduration", 500]}, then: "hosszú"},  
              {case: {$lte: ["$tripduration", 300]}, then: "rövid"}  
            ],  
          default: "közepes"}  
        }  
      }  
    ]  
})
```


Regex – reguláris kifejezések*

```
{ <field>: { $regex: /pattern/<options> } } vagy  
{ <field>: { $regex: /pattern/, $options: '<options>' } }
```

☐ Minták

- ☐ ^ - Adott karaktersorozattal kezdődik
- ☐ \$ - Adott karaktersorozattal végződik

☐ Fontosabb opciók

- ☐ i -- case insensitivity
- ☐ m – többsoros karaktersorozatokat soronként vizsgál
- ☐ x – nem veszi figyelembe a puha szóközöket és kommenteket (#)

☐ Példa: db.trips.find({"start station name": {\$regex: /^he/i}}, {"start station name":1})

Az SQL-beli tartalmazás
(mezőnév LIKE '%minta%') megfelelője:

```
"mezőnév": {$regex: /minta/} vagy  
"mezőnév": /minta/
```

* Egymás után több reguláris kifejezés is felsorolható vesszővel elválasztva

- ☐ Find
- ☐ Sort, Limit, Skip
- ☐ Operátorok
- ☐ Beágyazott mezők elérése
- ☐ Dokumentumok módosítása, törlése
- ☐ Tömbök módosítása

Gyűjtemények lekérdezése

`db.gyűjteménynév.find*(szűrés, projekció )`

- ☐ `db.trips.find()` -- A trips gyűjtemény összes dokumentumát listázza
- ☐ `db.trips.find().pretty()*` -- A dokumentumokat barátságosabb formában jeleníti meg
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St"})` -- Szűrés a start állomásra
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967})`
–Szűrés a start állomásra és a születési évre
- ☐ `db.trips.find({"start station name" : "Howard St & Centre St", "birth year": 1967}, {"start station name": 1, "end station name": 1})` -- az előző szűrésnél csak a start- és a cél állomásokat jeleníti meg

* A `db.gyűjteménynév.findOne()` hasonlóan működik, de csak a legelső találatot adja vissza

** A `.forEach(printjson)` is használható

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).sort(rendezés definíció)
```

A rendezés definíció tartalmazhatja a rendezés szempontjait (mezők) és azok irányait (1: növekvő, -1: csökkenő)

- ❑ `db.trips.find({"birth year": 1967}).sort({"start station name": 1})`
-- A trips gyűjtemény azon dokumentumait, ahol a születési év 1967, a start állomás neve szerint növekvő sorrendbe rendezi
- ❑ `db.trips.find().sort({"tripduration": -1})` – A dokumentumokat az utazás időtartama szerint csökkenő sorrendbe rendezi

A lekérdezés eredményének korlátozása

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).limit(szám)
```

A lekérdezés eredményéből csak az első adott számú dokumentumot jeleníti meg.

```
db.trips.find().pretty().limit(2)
```

-- A trips gyűjtemény első két dokumentumát jeleníti meg felhasználóbarát formátumban

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció ).skip(szám)
```

A lekérdezés eredményéből kihagyja az első adott számú dokumentumot

```
db.trips.find().skip(5)
```

-- A trips gyűjtemény első 5 dokumentumát kihagyja a megjelenítésből

db.gyűjteménynév.aggregate(pipeline)

Adott szempontok szerint csoportokat képez, és azokon aggregálást (pl. összegzés) hajt végre

Példa:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$match": { "start station id": 268 } },  
  { "$group": { _id: "$usertype",  
                total: { $sum: "$tripduration" } } },  
  { "$sort": { total: -1 } }  
])
```

Pipeline:

- Aggregációs műveletek és szakaszok tömbje.
- Minden szakasz transzformálja a dokumentumot

Aggregációs műveletek és szakaszok

Művelet	Leírás
\$avg	Átlagot
\$min	Minimum
\$max	Maximum
\$sum	Összeg
\$first	A legelső dokumentum a csoportban
\$last	Az utolsó dokumentum a csoportban

Szakasz	Leírás
\$group	Csoportokat képez
\$limit	Korlátozza a dokumentumok számát
\$skip	Kihagy n dokumentumot
\$match	Egyezőséget vizsgál
\$merge	Az aggregáció eredményét egy gyűjteményhez hozzáadja
\$sort	Rendez
\$project	Kiválaszt mezőket
\$unwind	Tömböt elemeire bont
\$out	Az eredményt új gyűjteménybe teszi

Aggregálás – a GROUP BY megfelelője

```
{"$group": { _id: "$csoportmező",  
            oszlopnev: {aggregációs művelet: "$aggregálandó mező"} } }
```

- Ha az `_id: "$csoportmező"` utáni rész elmarad, akkor az megfelel a `SELECT DISTINCT $csoportmező ...` utasításnak
- Ha több mező alapján szeretnénk csoportokat képezni, akkor a megfelelő rész: `_id: {"oszlop1név": "$csoportmező1", "oszlop2név": "$csoportmező2" ...}` alakú
- A HAVING megfelelője a `$group` utáni `$match` szakasz, pl:

```
db.trips.aggregate( [  
  { "$group": { _id: "$usertype", total: { $sum: "$tripduration" } } },  
  { "$match": { total: { $lt: 100 } } }  
])
```


Aggregálás II.

```
db.gyűjteménynév.find(szűrés, projekció).count()
```

Megszámolja a lekérdezés eredményeképpen kapott dokumentumok számát

Példa: `db.trips.find({"usertype": "Customer"}).count()`
– megszámlolja, hogy hány Customer típusú felhasználó van

```
db.gyűjteménynév.distinct(mezőnév)
```

Listázza az adott gyűjteményben lévő mező különböző értékeit

Példa: `db.trips.distinct("start station name")`
-- listázza az induló állomásokat (mindegyiket csak egyszer)

Aggregálás III.

```
db.gyűjteménynév.mapReduce(mapping fv, reduce fv, {out: 'Result'})
```

- Eredetileg nagyméretű adathalmaz aggregálására hozták létre.
- Teljesítményben elmarad az Aggregálás I. részben ismertetett módszertől (deprecated)
- A MongoDB Atlas free nem támogatja, saját MongoDB szerveren használható
- map függvény: csoportokat képez
- reduce függvény: aggregál

Példa:

```
var mapfunction = function(){emit(this.usertype, this.tripduration)}  
var reducefunction = function(key, values){return Array.sum(values)}  
db.trips.mapReduce(mapfunction, reducefunction, {'out':'Result'})  
db.Result.find()
```

Beágyazott mezők elérése

Az összetett mezők tartalmát a . (pont) operátorral érhetjük el

Példák:

- ☐ `db.trips.find({}, {"start station location.type":1})`
- ☐ `db.trips.find({}, {"start station location.coordinates":1})`

Új dokumentum létrehozása

```
db.gyűjteménynév.insertOne(dokumentum)
```

Új dokumentumot szúr be az adott gyűjteménybe

Példa:

```
db.trips.insertOne(  
  {  
    "tripduration": 300 ,  
    "start station id": 50000 ,  
    "start station name": "XYZ" ,  
    "bikeid": 568987,  
    "usertype": "Customer"  
  }  
)
```

Egyszerre több dokumentumot is létrehozhatunk az **insertMany([dokumentumok])** utasítás segítségével. Ilyenkor a dokumentumokat vesszővel elválasztva kell megadni.

Dokumentum módosítása

```
db.gyűjteménynév.updateOne(szűrés, módosítás)
```

Módosítja a szűrésnek megfelelő dokumentum tartalmát

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")},  
  {$set*: {"bikeid":1000}})
```

Egyszerre több dokumentumot is módosíthatunk az **updateMany(szűrés, módosítás, opciók)** utasítás segítségével.

*A \$set segítségével a meglévő mező módosítása mellett új mező is létrehozható, a \$unset töröl egy meglévő kulcs-érték párt, a \$inc pedig egy mező értékét növeli meg egy adott értékkel

Dokumentum törlése

```
db.gyűjteménynév.deleteOne(szűrés, módosítás, opciók)
```

Törli a feltételnek megfelelő dokumentumot

Példa:

```
db.trips.deleteOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")}  
)
```

Egyszerre több dokumentumot is módosíthatunk az **deleteMany(szűrés, módosítás, opciók)** utasítás segítségével. Ilyenkor a dokumentumokat vesszővel elválasztva kell megadni.

Tömb módosítása

A \$push segítségével a tömhhöz új elem adható, a \$pull segítségével pedig meglévő elem eltávolítható

Példa:

```
db.trips.updateOne(  
  {"_id":ObjectId("572bb8222b288919b68abf6d")},  
  {$push: {"end station location.coordinates": 2}}  
)
```

Tömb elemek elérése

A \$slice segítségével a tömb elemeinek egy részintervalluma is elérhető

Példa:

```
db.trips.find(  
  {"bikeid":1000},  
  {"end station location.coordinates": {$slice: [0, 2]}}  
)
```


Lekérdezések végrehajtási statisztikája

```
db.gyűjtemény.find(szűrés, projekció).explain("executionStats")
```

Példa:

```
db.trips.find(  
  {"bikeid": {$lt: 10000}}).explain("executionStats")
```

-- megmutatja a végrehajtási tervet és a statisztikákat

```
db.gyűjtemény.getIndexes()
```

```
-- lekérdezi a meglévő indexeket
```

```
-- alapértelmezés szerint minden gyűjtemény indexelve van _id alapján
```

```
db.gyűjtemény.createIndex({mező: 1 | -1})
```

```
-- új indexet hoz létre (1 – növekvő, -1 csökkenő)
```

```
Pl: db.trips.createIndex({"bikeid": 1})
```

```
db.gyűjtemény.dropIndex(indexnév)
```

```
-- törli a meglévő indexet
```

- ☐ Először a pymongo csomagot kell installálni
- ☐ Utána importálni a MongoClient modult
- ☐ Végül csatlakozni az adatbázishoz (connectionstring a Mongo Atlas-ban)

```
In [ ]: !pip install pymongo
        from pymongo import MongoClient
        !pip install dnspython
        import pymongo
```

```
In [ ]: client = pymongo.MongoClient("connectionstring")
```

```
In [ ]: db = client.sample_training
```

```
In [ ]: ered = db.trips.find({"tripduration": 200})
```

```
In [ ]: for i in ered:
        print(i)
```

Feladatok megoldása I.

Indítsa el a MongoDB Compass alkalmazást, majd csatlakozzon a MongoDB cluster-hez!

- a. Hozzon létre új adatbázist Gyak_compass néven, azon belül egy új gyűjteményt receptek néven!
- b. A receptek gyűjteménybe importálja be a mellékletben szereplő recipes.json fájl tartalmát (Add data / Import File, majd Select File, végül Import)!

Feladatok megoldása II.

A MongoDB Compass segítségével kérdezze le a receptek gyűjtemény azon dokumentumait, amelyre teljesül:

- a. A lájkok száma több, mint 2!
- b. A lista legyen sorbarendezeve a főzési idő szerint csökkenő sorrendben! (A rendezés funkció az Options gomb lenyomása után érhető el)
- c. A listában ne jelenjenek meg az ingredients és a rating mezők (Project szakasznál kell beállítani)!

Feladatok megoldása III.

Az előző feladatban létrehozott lekérdezésre hajtsa végre az Explain Plan funkciót!

Feladatok megoldása IV.

A MongoDB Compass-ban készítsen új indexet a receptek gyűjteményhez az Indexes rész Create Index funkciójának segítségével!

- a. Az index neve legyen i_title, és a title mező szerint csökkenő legyen
- b. Az index egyedi (unique) legyen (Options rész)!

Feladatok megoldása V.

A MongoDB Atlas-ban navigáljunk a Cluster-hez, majd válasszuk a Connect lehetőséget, ezen belül pedig a "Connect with the mongod shell" opciót!

a. Töltsük le a mongo shell állományt, majd tömörítsük ki egy mappába (pl. Dokumentumok)

b. A fájlkezelőben lépünk be a mongo shell bin mappájába, majd nyissunk egy parancssort!

c. Csatlakozunk a Cluster-hez a Connect to Cluster ablakban megjelenő connection string segítségével!

d. Adjuk ki a show dbs parancsot

Feladatok megoldása VI.

A mongo shellben kérdezzük le, hogy a receptek gyűjteményben kérdezzük le, hogy mely dokumentumoknál szerepel a recept nevében (title) a Tacos szó!

a. A megjelenés kellően szép (json-szerű) legyen!

Feladatok megoldása VII.

A mongo shell-ben kérdezzük le, hogy
recept típusonként (type) mennyi az elkészítési idők
(cook_time) összege!

Feladatok megoldása VIII.

A mongo shell-ben kérdezzük le, hogy a receptek gyűjteményben hány olyan dokumentum van, ahol:

- a. A recept 4 főre szól (servings) ÉS
- b. A tag-ek között szerepel a "quick" vagy az "easy" (legalább az egyik)

Feladatok megoldása IX.

A mongo shell-ben a receptek gyűjteményben a ObjectId("5e878f5220a4f574c0aa56db") azonosítójú dokumentum esetén módosítsuk az elkészítési időt (cook_time) 33 percre!

Feladatok megoldása X.

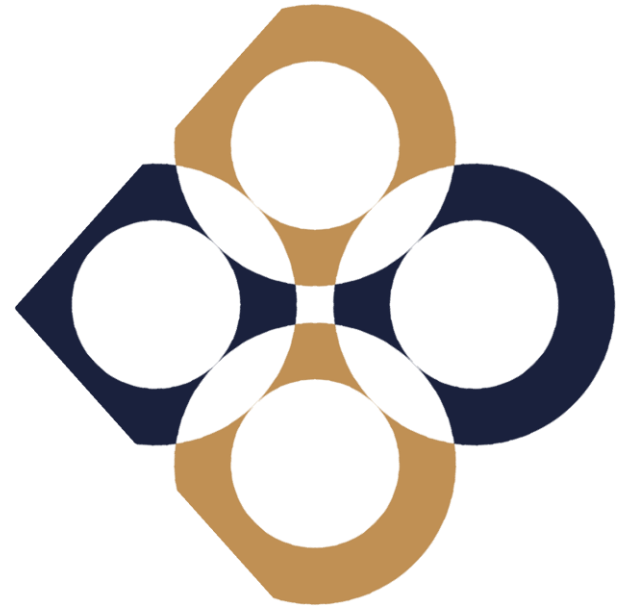
A mongo shell-ben adjunk hozzá
a ObjectId("5e5e9c470d33e9e8e3891b35") azonosítójú
dokumentum likes tömbjéhez még egy értéket,
mégpedig a 200-at!

**Köszönöm
a figyelmet!**

Adatbázisok előadás 09

Gráf adatbázisok

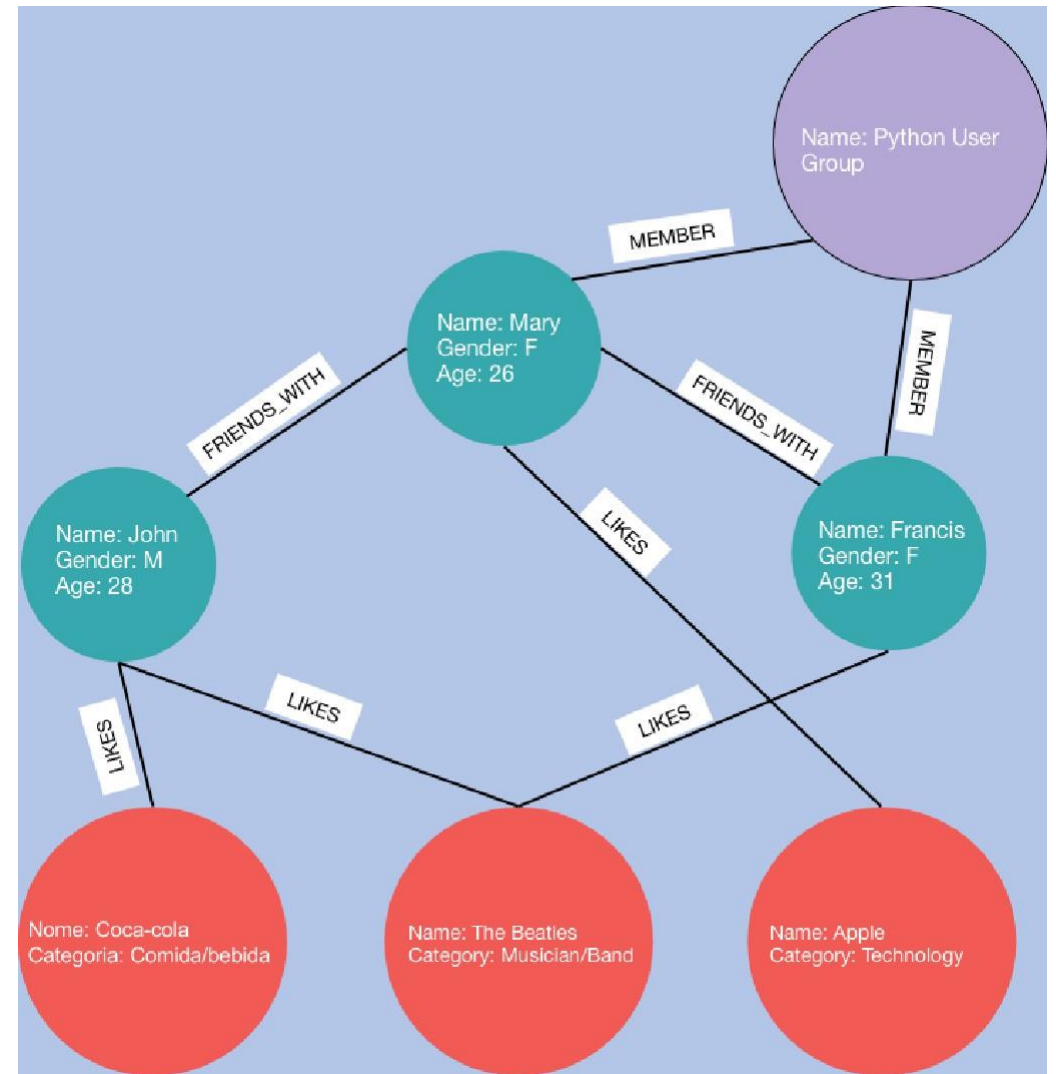
Miről lesz szó?

- ☐ Gráf adatbázisok jellemzői
- ☐ Neo4J adatbázis
  - ☐ Jellemzők
  - ☐ Lekérdezések – Cypher nyelv
  - ☐ CRUD műveletek
  - ☐ Indexek
  - ☐ Terminál
  - ☐ Elérés Python-ból

Olyan adatbázisok, amelyek az adatok tárolására és megjelenítésére gráf struktúrát alkalmaznak

- ❑ A gráf csúcsaiban vannak az adatok
  - ❑ Az adatok sémája nem rögzített
- ❑ A gráf élei jelentik a kapcsolatokat
  - ❑ Az élek irányítottak
  - ❑ Az éleknek adott név a kapcsolatra jellemző

Gráf adatbázisok – előnyök és hátrányok

Előnyök

- Flexibilis séma
- Logikus, jól érthető lekérdezések
- Gyors adatelérés
- Nagymértékben összefüggő adatok kezelése
- Sokféle feladathoz megfelelő

Hátrányok

- OLTP rendszerekhez nem a legjobbak
- A nagy adatmennyiséget érintő lekérdezések nem optimálisak
- Sok esetben egy szerveren tárolódnak

Gráf adatbázisok – hol használják őket?

Tudásbázisok

Csalás felderítés

Termék ajánló rendszer

Social media

Törzsadatok kezelése

Hálózati infrastruktúra monitorozás

Gráf adatbázisok vs. Relációs adatbázisok

Gráf adatbázisok	Relációs adatbázisok
Node	Tábla
Nincs séma	Fix séma
A kapcsolatok direkt módon definiáltak	A kapcsolatok idegen kulcsokkal valósulnak meg
A kapcsolódó adatok megjelenítése minták segítségével	A kapcsolódó adatok megjelenítése JOIN-okkal

Gráf adatbázisok vs. Dokumentum adatbázisok

Gráf adatbázisok	Dokumentum adatbázisok
Node	Document
Nincs séma	Nincs séma
Kapcsolatok a modellben	Kapcsolatok beágyazással vagy „idegen” kulcsokkal
A kapcsolódó adatok megjelenítése minták segítségével	A kapcsolódó adatok megjelenítése beágyazással vagy join-okkal

Gráf adatbázisok - Példák

Gráf adatbázisok – Neo4j

- ☐ A legismertebb gráf adatbázis
- ☐ A csúcsok ~ entitások, objektumok
  - ☐ Lehetnek tulajdonságaik (kulcs-érték párok)
    - ☐ Az értékek primitív adattípusok
    - ☐ A tulajdonságok (részben) indexelhetők
    - ☐ Megadható UNIQUE kényszer
    - ☐ Nincs NULL elem
  - ☐ Lehetnek címkéik
- ☐ A kapcsolatok
  - ☐ Van nevük
  - ☐ Lehetnek tulajdonságaik
  - ☐ Indexelhetők

The #1 Database for Connected Data

Gráf adatbázisok – Neo4j

- ☐ Java-alapú gráf adatbázis
- ☐ Egyidejű hozzáférések kezelése (MVCC)
  - ☐ Minden tranzakció egy konzisztens snapshot-ot lát
  - ☐ Egyszerre több tranzakció tud írni/olvasni
- ☐ Tranzakciók esetén a konzisztencia teljesülése a preferált
- ☐ Egy serveres rendszerben az ACID feltételek is teljesülhetnek
- ☐ Flexibilis séma
- ☐ Elosztott rendszerben magas rendelkezésre állás és nagy teljesítmény
- ☐ Beépített gráf algoritmusok
- ☐ Index-mentes navigáció
- ☐ Szerepkör-alapú biztonság

Neo4j - Cypher

- ☐ A Neo4j preferált lekérdező nyelve
- ☐ Deklaratív (nem procedurális)nyelv
- ☐ Minta egyezéseket vizsgál
- ☐ Az emberi gondolkodáshoz közel álló nyelv
- ☐ Záradékok használata (pl: WHERE, ORDER BY)

#3: A Language For Connected Data

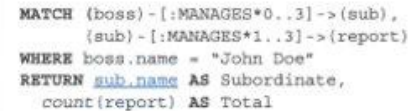
Cypher Query Language

```

SELECT T.directReportees AS directReportees, sum(T.count) AS count
FROM [
SELECT manager_pid AS directReportees, 0 AS count
FROM person_reportee_manager
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
UNION
SELECT manager_pid AS directReportees, count(manager.directly_manages) AS count
FROM person_reportee_manager
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
GROUP BY directReportees
UNION
SELECT manager_pid AS directReportees, count(reportee.directly_manages) AS count
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee_reportee
ON manager.directly_manages = reportee_pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
GROUP BY directReportees
UNION
SELECT manager_pid AS directReportees, count(l2Reportees.directly_manages) AS count
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee_l1Reportees
ON manager.directly_manages = l1Reportees_pid
JOIN person_reportee_l2Reportees
ON l1Reportees.directly_manages = l2Reportees_pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
GROUP BY directReportees
] AS T
GROUP BY directReportees
UNION
(SELECT T.directReportees AS directReportees, sum(T.count) AS count
FROM [
SELECT manager_directly_manages AS directReportees, 0 AS count
FROM person_reportee_manager
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
UNION
SELECT reportee_pid AS directReportees, count(reportee.directly_manages) AS count
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee_reportee
ON manager_directly_manages = reportee_pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = 'Name (Name)')
GROUP BY directReportees
]
UNION

```

```
SELECT dept(1)reportees.pid AS directReportees,
count(dept(2)Reportees.directly_managers)AS count
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee L1Reportees
ON manager_directly_manages = L1Reportees.pid
JOIN person_reportee L2Reportees
ON L1Reportees.directly_manages = L2Reportees.pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = '{Name Name}')
GROUP BY directReportees
) AS T
GROUP BY directReportees]
UNION
(SELECT T.directReportees AS directReportees, sum(T.count)AS count
FROM
SELECT reportees.directly_managers AS directReportees, 0 AS count :
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee_reportee
ON manager_directly_manages = reportees.pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = '{Name Name}')
GROUP BY directReportees
UNION
SELECT L2Reportees.pid AS directReportees, count(L2Reportees.directly_managers)
AS count
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee L1Reportees
ON manager_directly_manages = L1Reportees.pid
JOIN person_reportee L2Reportees
ON L1Reportees.directly_manages = L2Reportees.pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = '{Name Name}')
GROUP BY directReportees
) AS T
GROUP BY directReportees]
UNION
(SELECT L3Reportees.directly_managers AS directReportees, 0 AS count :
FROM person_reportee_manager
JOIN person_reportee L1Reportees
ON manager_directly_manages = L1Reportees pid
JOIN person_reportee L2Reportees
ON L1Reportees.directly_manages = L2Reportees pid
WHERE manager_pid = (SELECT id FROM person WHERE name = '{Name Name}')
).
```


Less time writing queries

- More time understanding the answers
- Leaving time to ask the next question

Less time debugging queries:

- More time writing the next piece of code
- Improved quality of overall code base

Code that's easier to read:

- Faster ramp-up for new project members
- Improved maintainability & troubleshooting

<https://twitter.com/amyhodler/status/1233437495624253442>

Fontosabb Cypher adattípusok

Típus	Példa	Megjegyzés
Integer	13	Tulajdonság típus
Float	3.14	Tulajdonság típus
String	'Hello', "World"	Tulajdonság típus
Boolean	true, false	Tulajdonság típus
Date	"2019-06-01"	Tulajdonság típus
Time	"21:40:32"	Tulajdonság típus
DateTime	"2019-09-25T06:29:39Z"	Tulajdonság típus
Node	(a:Actor)	Szerkezet típus
Relationship	[d:Directed]	Szerkezet típus
Path	(a:Actor)-[:Acted_in]->(m:Movie)	Szerkezet típus
List	[0, 1, 2]	Összetett típus
Map	{kulcs1: érték1, kulcs2: érték2 ...}	Összetett típus

Fontosabb Cypher operátorok

Operátor típus	Példák
Matematikai	+, -, *, /, %, ^
Összehasonlító	=, <, >, <>, <=, >=, IS NULL, IS NOT NULL
Szöveg összehasonlító	STARTS WITH, ENDS WITH, CONTAINS
Logikai	NOT, AND, OR, XOR
Szöveg	+ (összefűzés), =~ (regex)
Aggregációs	DISTINCT
Tulajdonság (property)	. (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság elérése) = (csomópont vagy kapcsolat tulajdonságok felülírása) += (csomópont vagy kapcsolat tulajdonság módosítása, hozzáadása)
Lista	IN (tartalmazást vizsgál) + (összefűz) [ ] (listaelemek elérése)

Fontosabb Cypher függvények

Függvény típus	Példák
Matematikai	abs(), round(), rand(), sqrt(), log(), sin(), cos(),
Szöveg	left(), right(), toLower(), toUpper(), trim(), substring()
Predikátum	exists(), all(), any(), isEmpty()
Skalár	id(), type(), toFloat(), toInteger, toBoolean()
Lista	labels(), nodes(), relationships(), range()
Dátum/Idő	date(), datetime(), time()

A Case kifejezés Cypher-ben

CASE kifejezés

WHEN értéke1 THEN eredmény1

WHEN értéke2 THEN eredmény2

...

[ELSE default_érték]

END

Neo4j - lekérdezések

MATCH( ) - Csúcsok, kapcsolatok, tulajdonságok, címkék és minták keresése az adatbázisban

- ☐ A SQL SELECT-hez hasonló elven működik
- ☐ A lekérdezés által visszaadott értékeket a RETURN kulcsszó után adhatjuk meg
- ☐ A lekérdezés eredményét a WHERE kulcsszó után megadott feltételekkel szűrhetjük
- ☐ A megjelenítendő eredményt a LIMIT kulcsszóval korlátozhatjuk
- ☐ Az eredményt többféle nézetben (Graph, Table, Text, Code) is megtekinthetjük

Neo4j – Egyszerű lekérdezések I.

```
MATCH (n)  
RETURN n
```

Listázza az összes csúcsot

```
MATCH (p:Person)  
RETURN p  
LIMIT 1
```

Megjeleníti a legelső személyt

```
MATCH (p:Person {name: 'Tom Hanks'})  
RETURN p
```

Megjeleníti Tom Hanks adatait

```
MATCH (:Person {name: 'Tom Hanks'})-[:DIRECTED]->(movie:Movie)  
RETURN movie.title
```

Megjeleníti, hogy Tom Hanks
milyen film(ek)et rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések II.

```
MATCH (p:Person {name:'Tom Hanks'})-[rel:DIRECTED]-(m:Movie)
RETURN p.name AS name, p.born AS `Year Born`, m.title AS title,
m.released AS `Year Released`
```

Megjeleníti Tom Hanks és az általa rendezett film egyes adatait

```
MATCH (:Person)-[:DIRECTED]->(m:Movie)
RETURN DISTINCT m.released
```

Megjeleníti azon éveket, amikor filmeket rendeztek

```
MATCH (j:Person)
WHERE j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti az 1955-ben született személyeket

```
MATCH (j:Person)
WHERE NOT j.born = 1955
RETURN j
```

Megjeleníti azokat, akik nem 1955-ben születtek

Neo4j – Egyszerű lekérdezések III.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'M'
RETURN p.name
```

Megjeleníti az M betűvel kezdődő személyeket

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name CONTAINS 'a'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik nevében van „a” betű

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name ENDS WITH 'n'
RETURN p.name
```

Megjeleníti azon személyeket, akik neve n-re végződik

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name =~ 'Jo.*'
RETURN p.name
```

Reguláris kifejezéssel szűr a személyek nevére

Neo4j – Egyszerű lekérdezések IV.

```
MATCH (m:Movie)
WHERE ID(m) IN [0, 5, 9]
RETURN m
```

Megjeleníti a 0, 5 és 9 azonosítójú filmeket

```
MATCH (p:Person)-[d:REVIEWED]->(m:Movie)
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmről írt kritikát

```
MATCH (p:Person)-[d:WROTE]->(m:Movie)
WHERE not exists ((p)-[:ACTED_IN]->(m))
RETURN p, d, m
```

Megjeleníti azokat a személyeket és filmeket, ahol az író nem szerepelt a filmben

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)<-[:ACTED_IN]-(p2:Person)
WHERE p.name= 'Gene Hackman'
AND exists( (p2)-[:DIRECTED]->(m) )
RETURN p, p2, m
```

Kivel és milyen filmben szerepelt együtt Gene Hackman, ha a másik szereplő egyben rendező is volt?

Neo4j – Egyszerű lekérdezések V.

```
MATCH (p:Person)
WHERE p.name STARTS WITH 'J'
OPTIONAL MATCH (p)-[:DIRECTED]->(m)
RETURN p.name, m.title
```

Megjeleníti a személyeket és az általuk rendezett filmet (ha van olyan)

```
MATCH (p:Person)
RETURN count(*)
```

Megjeleníti, hogy hány személy van az adatbázisban

```
MATCH (p:Person)-[:FOLLOWS]->(p2:Person)
WITH p, count(*) AS db
RETURN p.name, db
```

Megjeleníti azt, hogy melyik személy hány másikat követ

```
MATCH (p:Person)-[:WROTE]->(m:Movie)
RETURN p.name, collect(m.title) AS filmek
```

Megjeleníti, hogy melyik személy milyen filmeket rendezett

Neo4j – Egyszerű lekérdezések VI.

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) AS db
```

Megjeleníti, hogy melyik személy
hány filmben szerepelt

```
MATCH (p:Person)-[:ACTED_IN]->(m:Movie)
RETURN p.name, size(collect(m.title)) as db
ORDER BY db DESC, p.name
LIMIT 5
```

Megjeleníti, hogy kik szerepeltek a
legtöbb filmben – az első 5

```
MATCH (p:Person)-[r]->(p2:Person)
RETURN type(r), count(*)
```

Megjeleníti azt, hogy milyen
típusú és hány db kapcsolat van a
személyek között

```
MATCH (p:Person)-[r]->(m:Movie)
WHERE p.born IS NULL
RETURN p.name, type(r), m.title, avg(date().year-m.released)
```

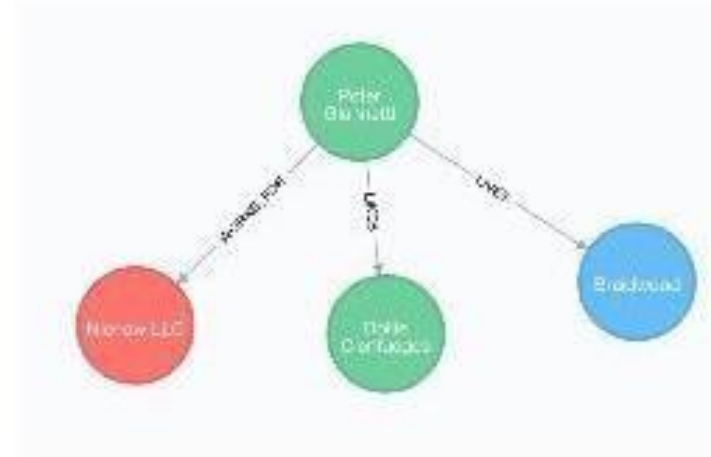
Megjeleníti, hogy azok a személyek, akiknek
nincs megadva a születési évük, milyen
filmekkel vannak kapcsolatban, és a filmek
átlagosan hány éve jelentek meg

Cypher példa*

Cypher: Example Query


```
MATCH (p:Person {fullName : "Peter Giannetti"})-[r]-(n)  
RETURN p, r, n
```


<https://neo4j.com/docs/developer-manual/current/cypher/>

<https://www.opencypher.org/>

Neo4j – CRUD műveletek

CREATE (változónév:címke {tulajdonságok:értékek}) -- Csomópont létrehozása

SET – Cimkék, tulajdonságok és kapcsolatok módosítása

REMOVE – Cimkék és tulajdonságok törlése

DELETE – Csomópontok és kapcsolatok törlése

Neo4j – CRUD műveletek I.

```
CREATE (:Movie {title: 'Félelem', released: 2011, tagline: 'Amit mindenki  
érez' })
```

Létrehoz egy új filmet

```
create (:Person {name: 'Kiss Ilona', born: 1988 } ),  
(:Person {name: 'Nagy Béla', born: 2000 })
```

Létrehoz két új személyt

```
MATCH (a:Person), (b:Movie)  
WHERE a.name = 'Kiss Ilona' AND b.title = 'Félelem'  
CREATE (a)-[:FOLLOWS]->(b)
```

Létrehoz új kapcsolatot meglévő csúcsok között

```
create (p:Person {name: 'Fekete Edit', born: 1997})-[:WROTE]->(m:Movie  
{title: 'A hősnő', released: 2021})  
return (p)-[]-(m)
```

Egyszerre hoz létre új személyt és filmet, valamint kapcsolatot közöttük

Neo4j – CRUD műveletek II.

```
MATCH (p:Person  
{name: 'Fekete Edit'})  
SET p.born = 2010  
RETURN p
```

Módosítja az adott személy születési évét

```
MATCH (p:Person {name: 'Fekete Edit'})  
SET (case when p.born < 2015 then p end).born = 2015  
RETURN p
```

Módosítja az adott személy születési évét, ha teljesül egy feltétel

```
MATCH (p:Person {name: 'Fekete Edit'})  
REMOVE p.born  
RETURN p
```

Törli az adott személy születési évét

```
MATCH (n {name: 'Fekete Edit'})  
REMOVE n:Person  
RETURN n.name, labels(n)
```

Törli az adott csúcs címkéjét

Neo4j – CRUD műveletek II.

```
MATCH (n:Person {name: 'Fekete Edit'})  
DELETE n
```

Törli az adott csomópontot

```
MATCH (p:Person {name: 'Kiss Ilona'})-[r:FOLLOWS]->(m:Movie)  
DELETE r  
RETURN p
```

Egy adott kapcsolat törlése

```
MATCH (n {name: 'Kiss Ilona'})  
DETACH DELETE n
```

Törli az adott csomópontot és minden kapcsolatát

```
MATCH (n)  
DETACH DELETE n
```

Töröl minden csomópontot és kapcsolatot

Neo4j - Indexek

CREATE INDEX – index létrehozása

SHOW INDEXES [VERBOSE]– indexek listázása

DROP INDEX – index törlése

- ☐ A VERBOSE segítségével opcionálisan részletesebb lista jeleníthető meg
- ☐ A PROFILE utasítással megjeleníthető a végrehajtási terv
- ☐ Az EXPLAIN utasítás hasonlóan működik, de magát az utasítást nem hajtja végre, csak a végrehajtási tervet jeleníti meg

Neo4j – Indexek - példák

```
profile  
match (p:Person)  
return p
```

A lekérdezés és végrehajtási terv

```
CREATE INDEX i_name  
IF NOT EXISTS FOR (n:Person)  
ON (n.name)
```

A személyeket indexeli név alapján, ha még nincs index

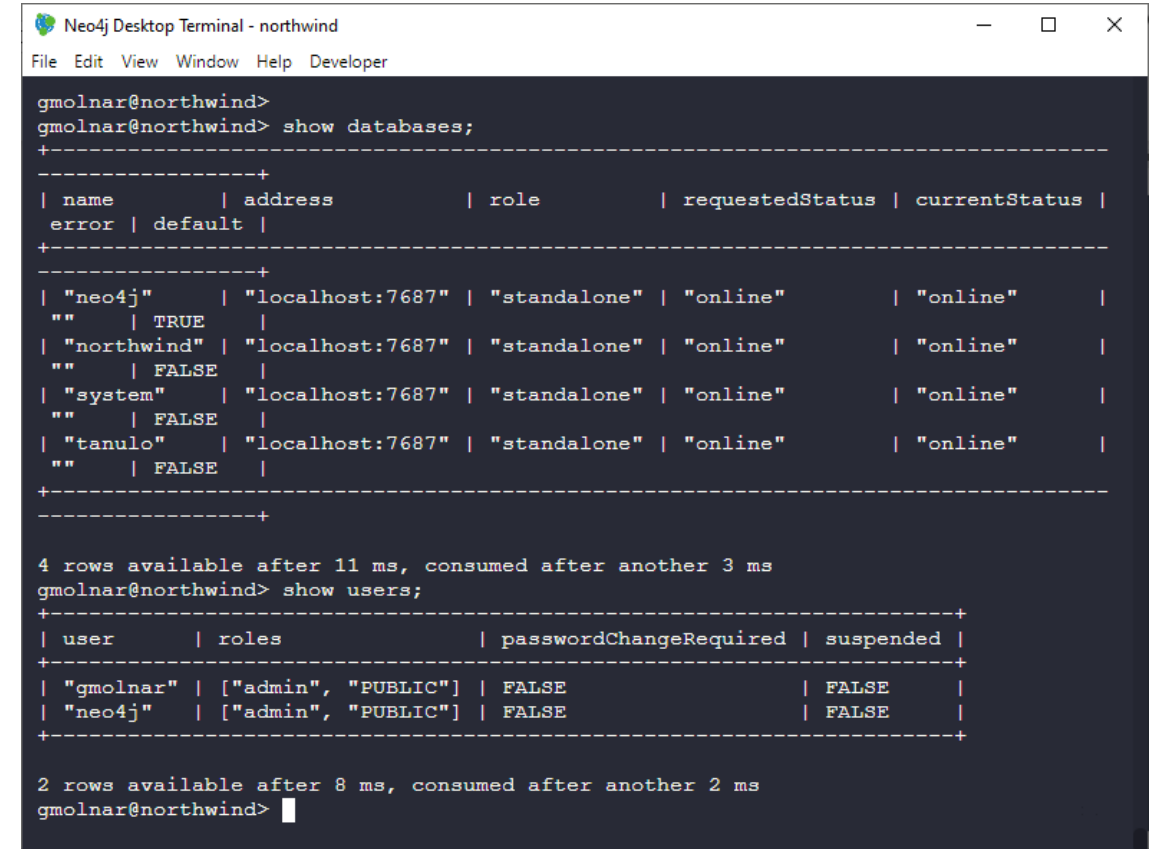
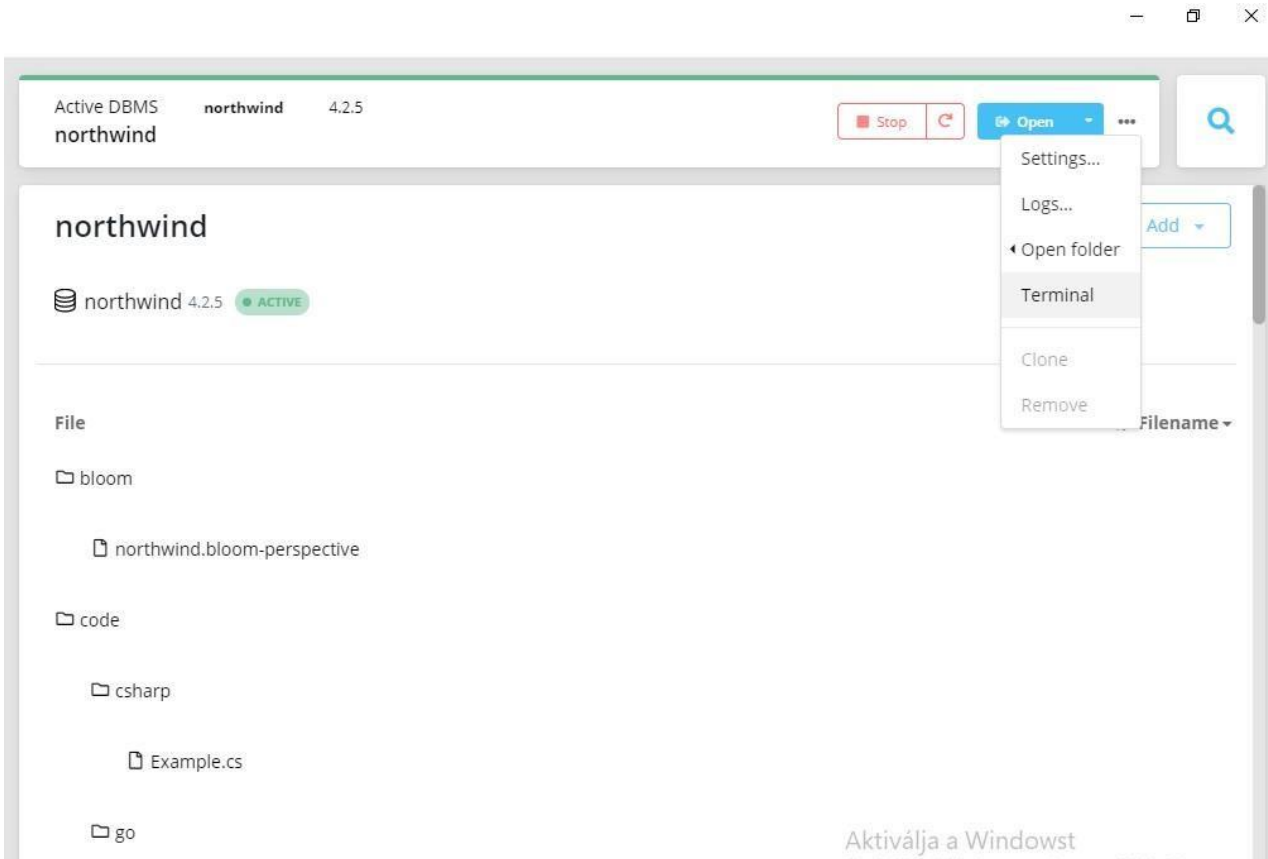
```
CREATE INDEX i_filmek  
FOR (m:Movie)  
ON (m.title, m.released)
```

Összetett index létrehozása

```
DROP INDEX i_filmek
```

Törli az adott indexet

Cypher-shell terminal

Elérés Python-ból*

```
!pip install neo4j
from neo4j import GraphDatabase

class Neo4jConnection:
    ...
    return response

conn = Neo4jConnection(uri="bolt://localhost:7687", user="neo4j", pwd="neo4j")

query_string = 'match (n) return n limit 4'

conn.query(query_string, db='northwind')
```

A teljes kód a mellékelt python.ipynb fájlban található

Feladatok megoldása I.

A Neo4J Desktop-ban hozzon létre új projektet, majd egy új adatbázist tanulo néven! Nyissa meg a Neo4J Browsert, majd tegye aktívvá az új adatbázist!

a. Hozzon létre :Tanulo és :Tanar csomópontokat az alábbi ábra alapján:

TANULO		
Nev	Eletkor	Atlag
Kiss Béla	22	3.5
Nagy Ilona	23	4.4

TANAR	
Nev	Szak
Tóth Ottó	Matematika
Nagy Ivett	Informatika

Feladatok megoldása II.

Az előző feladatban létrehozott tanulo adatbázisban hozzon létre két új kapcsolatot :Tanit néven az alábbiak szerint:

- a. Tóth Ottó tanítja Kiss Bélát
- b. Nagy Ivett tanítja Nagy Ilonát
- c. A szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladatok megoldása III.

A 7. feladatban létrehozott tanulo adatbázisban végezze el a következő módosításokat:

- a. Nagy Ilona átlaga legyen 5.0
- b. Tóth Ottó szakja legyen Fizika
- c. A szükséges utasításokat adja meg válaszként!

Feladatok megoldása IV.

A Neo4J Desktop-ban tegye aktívvá a tanulo projektet, majd nyisson új terminált az adatbázis melletti Open gombnál mellett lévő három pont (...) kiválasztásával! Utána lépjen be a bin mappába, majd adja ki a cypher-shell parancsot!

- a. Szükség esetén adja meg a felhasználónevet és a jelszót
- b. Csatlakozzon a tanulo adatbázishoz (:use tanulo;)
- c. Kérdezze le az első két csúcsot!

**Köszönöm
a figyelmet!**